

Hänvisning
VN/26120/2023

Justitieministeriet

Kontaktperson
Adrian Janssonkirjaamo.om@gov.fi

Ärende

Utlåtande om bedömningspromemoria om påföljder för myndigheter för brott mot dataskyddslagstiftningen**Begäran om utlåtande**

Justitieministeriet har bitt Ålands landskapsregering om utlåtande om bedömningspromemorian om påföljder för myndigheter för brott mot dataskyddslagstiftningen.

I bedömningspromemorian utreds hur påföljdssystemet enligt EU:s allmänna dataskyddsförordning samt dataskyddslagen och dataskyddslagen avseende brottmål fungerar mot bakgrund av den tillämpningspraxis som gäller myndigheternas verksamhet. Bedömningen gäller i huvudsak de straffrättsliga straffbestämmelserna i dataskyddslagen och dataskyddslagen avseende brottmål. Bedömningen omfattar dessutom de åtgärder som dataombudsmannen riktar mot myndigheter. I bedömningspromemorian granskas också författningsrättsliga frågor och frågor som gäller rättssystemets konsekvens i samband med utvidgandet av tillämpningsområdet för administrativa påföljdsavgifter till myndigheter.

Behörighetsfördelning

Enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om lagtingets organisation och uppgifter samt val av lagtingets ledamöter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Enligt 27 § 3 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om statsmyndigheternas organisation och verksamhet.

Enligt 18 § 25 punkten i självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om beläggande med straff och storleken av straff inom rättsområden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt 18 § 26 punkten i självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om utsättande och utdömande av vite samt användning av andra tvångsmedel inom rättsområden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Propositionens innehåll och viktigaste förslag

Justitieministeriet har utarbetat en bedömningspromemoria om påföljdssystemet för myndigheter i samband med dataskyddslagstiftningen. Det är fråga om en förhandsstudie (OM126:00/2023) som hänför sig till regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering. Enligt regeringsprogrammet genomför regeringen "en totalreform av den nationella dataskyddslagstiftningen. [...] I samband med totalreformen föreskrivs det om administrativa sanktionsavgifter för kränkning av informationssäkerheten så att de gäller den offentliga och den privata sektorn på lika grunder."

I bedömningspromemorian bedöms hur påföljdssystemet för brott mot dataskyddslagstiftningen fungerar för myndigheternas del. I bedömningspromemorian bedöms dessutom de konstitutionella förutsättningarna för att utsträcka de administrativa påföljdsavgifterna till att gälla också myndigheter. Enligt den gällande dataskyddslagstiftningen kan inom den allmänna dataskyddsförordningens tillämpningsområde endast privata aktörer påföras administrativa påföljdsavgifter för överträdelser av dataskyddsbestämmelserna.

De administrativa påföljdsavgifterna grundar sig på den direkt tillämpliga Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (allmän dataskyddsförordning), men förordningen lämnar nationell prövningsrätt när det gäller påföljdsavgifter för myndigheter. En del av myndigheternas behandling av personuppgifter omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 (dataskyddsdirektivet för brottsbekämpning). Dataskyddsdirektivet för brottsbekämpning lämnar nationell prövningsrätt i fråga om huruvida det straffrättsliga eller administrativa påföljdssystemet ska tillämpas på de behöriga myndigheterna som avses i direktivet. Den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddsdirektivet för brottsbekämpning förutsätter dock att det i de situationer där en medlemsstat inte har gjort det möjligt att påföra administrativa påföljdsavgifter ska säkerställas någon annan påföljd.

Ställningstagande

Landskapsregeringen har endast fått ta del av en kort sammanfattning på svenska, vilket innebär att förutsättningarna för att bereda och lämna ett utlåtande är mycket begränsade. Enligt 38 § i självstyrelselagen ska skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet avfattas på svenska och enligt 28 § ska utlåtande inhämtas av landskapet i fråga om lagar som har särskild betydelse för landskapet innan lagen stiftas.

Landskapsregeringen anser att det är otillfredsställande att inte få ta del av det fullständiga underlaget på svenska. Landskapsregeringen konstaterar dock att påföljder för myndigheter i samband med dataskyddslagstiftningen faller inom landskapets behörighet och att rikets lagstiftning gällande detta således inte är tillämplig på

landskapets myndigheter. En eventuell ändring av rikslagstiftningen gällande möjligheten att utdöma påföljder för myndigheter skulle således inte ha några direkta konsekvenser för landskapet.

I den ofullständiga beredning som kunnat göras har därmed inte uppstått skäl för landskapsregeringen att invända mot sakinnehållet i det sammandrag av betänkandet som landskapsregeringen har fått ta del av.

Minister

Ingrid Zetterman

Jurist

Adrian Jansson

